

Több olyan levél is érkezett ezen a héten szerkesztőségünkbe, amely közérdekű témájú, s teljes egészében köztársasági kíváncsi. Postaládaunk terjedelme azonban véges, meg kellett előgödnünk a legfontosabb részletek kiemelésével több levél esetében is. Varga András sorai azonban mindenképpen figyelemre érdemesek — ezt hangsúlyozzuk azzal is, hogy leveleit önálló cikként, keretben közöljük. S továbbra is várjuk a hasonló, érzékeny látásmódokra való, szerkesztett írásokat, ezek szerzői megkapják a külső munkatársakát megillető honoráriumot.

Egyetértésből — félreértés

Lapunk 1979. február 16-i számában megjelent két kép. Az első három gyermek látható egy kidöntött faágán, a háttérben két tizemeletes panelházzal. A második bekerített gödör van, belenéző gyermekkel. A képek szövegének utolsó előtti mondata: „Valóságos grundok lettek a belső udvarok — nem is olyan biztos hát, hogy ők hiányolják a betonból bélelt, csövezéssel tarkított, kiépített játszótereket”. Az idézett mondatot bizonyos félreértve írja Farkas Gusztáv (Retek u. 25/A): „Tartásban lakom, két gyermekem van. Ilyenek vagyunk még néhány ezren a környéken. A mi gyermekeink játszanak nap mint nap azokon a betonból bélelt, kiépített játszótereken. Ennek következtében néhányunk gyermekét már elvitte a mentő, egyéb sérülésekről nem is beszélve. Nem tudom, kik tervezték ezeket a játszótereket, nem tudom, van-e gyerekük, feltételezem viszont, hogy ők sem felnőtként jöttek a világra. Így kérdezem tőlük, mire jobb lecsni: betonra, vagy fűre? Ha netán nem tudnák, ugyan próbálják már ki! Ha már Tartásban ilyen játszótereket terveztek és építettek, miért követeljük ezek sokszorosítását? Allítom, sem a szülő, sem a gyerekek nem hiányolják a „betonból bélelt, annyira kiépített játszótereket”. Ezeket a lapokon jelent meg már olyan

cikk, amely vitatta a beton jogosságát a játszótereken. Az illetékesek azzal érveltek, hogy a beton könnyebben tisztán tartható. Negyedik éve lakunk Tartásban, de még olyan emberrel nem beszéltem, aki látta volna, hogy a játszótereket takarítják. (Mi már végeztünk ott üvegcserep-begyűjtést, bevallom, nem azért, mert szarta a szemünket, hanem azért, hogy gyermekeink lábát ne szúrja.) Tehát, ez az indok nem indok. Akkor meg miért kell a gyereknek betonra esnie? Legyen a játszótereken csövezés mászóka, mert nincs jobb. Legyen drótkerítés, mert kell. Legyen hirta is, forgó vasból, mert másból nem marad meg. Legyen akármilyen, akármiből, de ne legyen a játszóter betonból bélelt, mert a gyerekek le szokott esni! Az olyan. Az idején van a gyermekév, a kedvükért ugyan gondoljunk már erre is!”

Olvasonkival egyetértünk. Ebben a szellemben fogalmaztuk a „perbe fogott” mondatot is. Számítva arra, hogy a nyomdásfelet nem takarja el a hangsúlyokat. Hogy ugyanis nem a gyerekeknek hiányzik a beton, hanem az értetlen felnőtteknek. Akik közé sem a szülőket, sem magunkat nem soroljuk. Csak azokat, akik a „betonbólélt” erőltetik még legújabb lakótelepeinken is. Az egyetértésből akaratunkon kívül lett hát — félreértés.

Egy tanárnő emlékére

Hetedik éve már, hogy bevégeztem, elhagytam az iskolát, ahol ő tanította nekünk a matematikát. S most kissé megkezdte érkezett hozzám a megdöbbentő hír: elhunyt Bor Pálné, az apró, törekvő, csupaideg, mindig vidám, szeretett, egy-

kori tanárnőm. Akik azok is szerettek, akiket megbukoltak, akiknek matematikaórától nem regettünk, akikől hideg számtant és izzó emberséget tanultunk, akik minket tizenegynéhány éveseket majdnem felnőtt számba vett, aki együtt élt,

együtt lélegzett diákjaival, aki nem tekintélyvel, hanem szeretettel, a tudása hatalmasával teremtett fegyelmet, s így sugárzott vissza rá a szeretet, aki további tanulmányaimat meghatározóan tudta megkedvelni velem a tudományok egyik legnehezebbikének alapjait és gondolkodásmódját... Volt diaktársaim, álljunk

meg egy percre, s emlékezzünk rá! A búcsú fájdalmas. Ő elérte a legtöbbet, amit pedagógusmunkájával, életével elérhet: bennünk, egykori tanítványai hálájában és tisztelésében él tovább — írja Báthly Gábor, a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának III. éves hallgatója.

A sztereó rádiózárról

„A Magyar Rádió harmadik műsora sztereó adását Szegeden általában nem lehet sztereóban venni. A szentesi adó sztereó vételi körzetén, a város kívül esik. A rádióadásban megjelent sugárzási térkép is ezt támasztja alá, a gyakorlati tapasztalatokon kívül is. Szeged Dél-Magyarország kulturális és gazdasági központja. Jogos igény lenne a városban a magasabb nyíró jelentő sztereó rádiózás lehetővé tétele. Kérdezem ezért: tervez-e intézkedést a Posta, hogy Szegeden (és esetleg környékén) lehetővé váljon a sztereó adás sztereó vétele. (Például az adásról növelésével, esetleg átírással, leterjesztéssel). Nemleges válasz esetén várható-e kezdeményezés ennek érdekében a városi tanács részéről?” — kérdezi Nagy Ferenc, Szeged, Tartján 505. ép.

Olvasonk kérdéseit továbbítottuk az illetékeseknek, s válaszukat a következőkben foglalhatnánk össze. Az adóállomás teljesítményének növelését, átírást, telepítést a posta — tudomásuk szerint — valóban nem tervezi. Magyarazatúls tanácsunk azonban azt is hozzátettük a szakemberek:

olvasonk a sztereó adást „monóban” bizonyára jól veszi Szegeden is. Ennek az az oka, hogy a sztereó adásnál a két csatorna jelenleg átviteléhez szélesebb, nagyobb frekvenciataromány szükséges. Ezzel azonban együtt jár az, hogy a különböző — légköri, ipari, s egyéb eredetű — elektromos zavarok is nagyobb frekvenciatarományban jutnak be a vevőkészülékbe.

Következésképp — a meg-növekedett zajszint miatt — a sztereó vétel lehetősége kisebb területre szűkíti le az adóállomás sugárzási körzetét. A levélről említett térkép határvonalait egyébként úgy kell értelmezni, hogy a jelzett területen belül garantálja a posta a sztereó adás előírt minőségét, ám a határvonalakon túl is — igaz, gyengébb minőségben — fogható a sztereó adás. Ez részben ellensúlyozható érzékenyebb vevőkészülékkel, nagyobb nyereségű antennával, esetleg antennaelektromosított alkalmazásával. Azt is meg kell azonban jegyezni, hogy a harmadik műsor sem teljes egészében sztereó: a műsorjában két, összekapcsolt kör jelzi a sztereóban sugározott programokat.

Sínek és feljárók

„A kisvasút régen megszűnt, a síneket felszedték, össze is gyűjtötték, s a mai napig sem szállították el. Úgy látszik, a kisvasúttal együtt a felelősök is nyugdíjba mentek... Nincs szükség a vashulladéokra? Vagy arra várnak, hogy a rozsdá elkopatja, a fű majd benővi a síneket?” — kérdezi Kasza János (Szabadkai út 10.), aki naponta figyel, van-e változás a Szabadkai úton, volt megálló környékén. De nincs.

A Kamaratöltés feljáró ügyében tanácsagjukhoz, a körzeti népfőnökhöz is fordultak már segítségért a szőregiek, akiknek nevben Wolcz Zoltán (Sarkantyú u. 71.) írt most levelet. Tavaly kaptak ígéretet, hogy elütnétek a feljáró sártengerét, de a helyzet nem változott. A környék lakói társadalmi munkát is felajánlottak, nem volt mihez igénybe venni azt. A kérdés tehát 1979-ben is kérdés maradt: reménykedjenek-e tovább is a szőregiek?

Válaszol az illetékes

Január 19-én kérdezte egyik olvasónk, tervezik-e a 4-es villamosvonal meghosszabbítását a körtőltesen kívülre. A közlekedési vállalat igazgatójától kapott levelemből olvastuk: „Tudomásunk szerint a változtatások még nem szerepelnek a város vezetőknek tervében.”

Február 9-én azt kifogásoltuk, hogy csatlagozva járnak a villamosok a tartáni 712-es épület előtt. Ugyancsak az SZKV válaszából idézzük: „Sajnos a töréseket hideg időben véglegesen helyreállítani nem lehet. A sínek hegesztését az időjárástól függően elvé-

rezét teszi a város védelmére emelt körtőltesnek és amely mellett a hajók kikötése, valamint a rajta való kirakodás annyi nyomorúsággal van összekötve — rendszeres rakpartra való alakítása oly beosztással, hogy a folyamán való kereskedésnek minden ága megjelje rajta kényelmes rakodóját.”

Ebben a kanyarulatban, ahol mindig védekezni kellett a víz ellen, semmi sem volt stabil. Feltöltések rakodtak egymásra bizonytalanul, s mindig csicsogott a víztől. A sodrás csipegette is a város területét ezen a ponton. Ezért „igen erős mű” építését határozták ide, amely végül a legdrágább lett valamennyi rekonstrukció építvány közül, és a legtovább is készült — hét éven keresztül. A felhasználó anyag árulkodik a munka méreteiről: 30 ezer köbméter beton, 10 ezer köbméter téglafal, 13 ezer cölöp, 31 ezer fatagút kő, 30 ezer köbméter kőszórás, 35 ezer négyzetméter utburkolat, 250 ezer köbméter földmunka a másfél kilométeren. Az építés nem volt zavartalan. A labilis talaj és az újabb nagy vizek, továbbá a terv bizonyos gyengesége miatt már közben rendkívüli intézkedésekre volt szükség, és módosításokra. A süllyedéseket azonban sohasem tudták megállítani. Már 1899-ben megokolta ezt Klímm Mihály műegyetemi tanár: „...Miatán pedig maga a folyó mint egy élő lény, mely a mederfenék anyagának megmozgatását, váltakozó kimosás és lerakódás alakjában évről évre szünet nélkül folytatja: a most bekövetkezett süllyedés nem egy megbontott egyensúlynak utolsó nyilvánulása... hanem csupán egyik szeme ama geológiai jelenségek hosszú láncolatának, melynek vége beláthatatlan messze időkre elnyúl...” S milyen igaz volt — azóta is örökösen foltoztatni kellett a partfalat. Minden árvíz után újabb betegség tünete bukkantak elő rajta. Ezen már az 1920. évi nagyobb rekonstrukció sem tudott lényegesen javítani. Az 1967-ben készített tervek pedig a 70-es árvíz miatt nem valósulhattak meg.

Az árvíz után azonban nyomban döntöttek a rakpart további sorsáról: „Annak érdekében, hogy a jövő árvizeit nagyobb biztonsággal lehessen levezetni a szegedi szűk-

Szókratész a klubban

Stettünk — feleségemmel —, hogy jusson ülőhely a szegedi olajipari dolgozók klubjában, mert Szókratészt — Haumann Péter színművész tolmácsolásában — illetlenség állva hallgatni... Ezt az egyszerű, mégis oly csodálatos; két és fél ezer éves, mégis oly üde; az akkori vádlóhoz és „hallgatósághoz” intézet, de ma is rendkívül tanulságos védőbeszédet csak mindenről megelégedve, csak teljesen kitarulkozva szabad befogadni.

„Nos, hogyan hatott rátk, atháni polgárok, vádlóm beszéde...” — kezdte Haumann Péter a védőbeszédet, s abban a pillanatban csönd... feszültség... reményteljes várakozás... Ő a téren összesereglett athéni polgárokat, mi pedig a kol-dus külsője, hetvenen túli, akaratában és reményében töretlen, vádlottból vádlóvá emelkedő Szókratészt láttuk és hallottuk... Védőbeszédének utolsó mondatával is elgondolkodtatja vádlót és Athén polgárait: „De ideje már, hogy távozzunk. Én halni indokolt, ti élni, de hogy kettőnk közül melyik megy jobb sors elé, az mindenki előtt rejtve van, kivéve az istent.” Miután mindent rendezett magában..., kiitta a méregpoharat.

Szókratészt láttuk és hallottuk, mondok, mert Haumann Péter színmű-

vész valóban a ma élő szókratészek egyike: hisz a szavak, az igazság erejében; hisz a fiatalok, az emberek nevelésében, amit hivatásával is szolgál; elmondja mondanivalóját egy embernek is — mint Szókratész —, ha úgy hozza sora...

Megfelelő propaganda-és szervezés hiányában ugyan is az előadás kezdésére jelölt időpontban mindössze hatan voltunk a klubban. (A programfüzet erre az estére „Szabás-varrás tanfolyamot” hirdette, s többszöri érdeklődéssemre csak kb. 4 órával a kezdési időpont előtt tudták megmondani, hogy az előadást megtartják.) Közel félórával később a művész így teremtett kapcsolatot közönségével: — Megkérdeztek tőlem, hogy mekkora az a minimális közönség, amely előtt még elmondom a védőbeszédet? Akik megjelentek, azoknak elmondom. Miért azok károsodnának, akik eljöttek?” (Ekkor már tízen voltunk!) Úgy érzem, hallgatósáim nevében is elmondhatom, hogy a meg-hozó, s így ebben felemelő, hosszú időre emlékeztető előadás kárpótolt bennünket azért a szegényérzezetért, melyet — a mintegy háromezres szegedi olajipari dolgozóklub nevében is — átélünk az előadás megkezdéséig.

Varga András, 8723 Szeged, Építő u. 7/B fszt. 1.

gezzük és a zafosságot igyekszünk csökkenteni.” A városgazdálkodási vállalatot is érkeztet két válasz. „Petőfitelepen a január elsejétől kötelezővé tett háztartásiszemelt-azállítást a lakosság kérésének megfelelően keddi és pénteki napokon rendszeresen végzi vállalatunk. Az előírt 110 literes KUKA-tartályok beszerzése nehézsége miatt a március 31-ig tartó türelmi időben bármilyen, 50 kilogrammot meg nem haladó, balesetmentes edényből vállalatunk elviszi a kikészített házi szemetet.”

A másik válaszelevél, V. da Szűcs Imréné (Északi városrész 337/A I. 13.) panaszára: „Ügyfelünk ez ideig sem panasszal, sem bejelentéssel nem fordult vállalatunkhoz. Az ütemterv szerinti mérések során lakását

az elmúlt évben két alkalommal, idén pedig levele után egy alkalommal mértük. A mérési eredményeket a naplóban természetesen aláírásával igazolta. Az említett mérési napló vállalatunk távhőszolgáltató főosztályán megtekinthető.”

A levelemben idézik a napló számadatait is. Ezek szerint az előírás 20 Celsius-fok helyett a lakószobák hőmérséklete 22,5 és 25 fok között ingadozott, a konyhai 16 Celsius-fok helyett 20–25 fok volt, a fürdőszobai 24 Celsius-fok is meg volt mindhárom méréskor, 1978. január 17-én, december 18-án és 1979. február 14-én.” Ezek alapján fogyasztók panaszát nem tartjuk megalapozottnak.”

Összeállította: Pálffy Katalin

SZ. SIMON ISTVÁN: Nagy vizek krónikája

...mint egy élő lény...

A dolgok száz évnyi távolságban sok mindenben szinte szabályszerűen ismétlődnek. 1879 után a védelmi tervbe építették a rendetlen, szakadozott, elhanyagolt belső Tiszapart rendezését, a város fejlődésének egésze érdekében pedig elhatározták az új közúti híd építését. Az idő ezt a szükségyszerűséget 1970 után újjafermentette: teljesen időszervé vált az elaggott és történetében folytonos gondot okozó, meg-megcsúszó partfal újjaépítése, s kikövetelte júsát egy új közúti híd is a növekvő és minőségében is változó városban.

A partfalnak ez a majd évszázados sztoriaja megér egy külön „misé”. Lechner Lajos így indokolta első megépítésének szükségességét: „Egyik legfontosabb tényező kereskedelmi és forgalmi tekintetben a Tiszapart. Ezt kell tehát első helyen célszerűen helyreállítani és berendezni. Továbbá a most létező híd helyett egy állandó hidat kell építeni. A Tiszapart rakpartja alakítandó, melyen közép-vízállásnál alul, magas vízállásnál pedig felül burkolt utak biztosítják a part hosszában való közlekedést. A rakpart mellett kell, hogy a hajók kényelmesen kiköthessenek...” A királyi biztos sem felelt ezzel a mérnöki elgondolással, ellenkezőleg: „E végből vétett föl a tervbe a most rendezetlen, szakadozott Tiszapartnak — mely különben is kiegészítő

letben, gondoskodni kell a mederszelvény viszonylagos állandósításáról, ennek az állapotnak a megteremtése viszont feltételezi többek között az alsó és felső támfal és a hozzá csatlakozó folyamszabályozási művek stabilitását. Az így megfogalmazott műszaki igények kielégítése, valamint a városesztétikai követelmények fokozott érvényesítése érdekében az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság és Szeged város vezetői 1970-ben a partfal biztonságának növelését, esztétikusabb megjelenését határozták el. Még ebben az évben a Vízügyi Igazgatóság a Melyépféltési Tervező Vállalatot megbízta egy tanulmányterv elkészítésével. Az 1971-ben elkészült — több változatot tartalmazó — elfogadott tanulmányterv volt az alapja egy részletesen kidolgozott beruházási programnak” (Kardos Imre).

Innen már a mai közvélemény szeme láttára történt minden. A vízügyi szervezet és a város úgy adta össze anyagi erejét, hogy a biztonság mellett az esztétikum is megkapja a maga részét. „...megjelenésénél fogva, városképfőformáló tulajdonságokkal is rendelkezik, mivel Szeged városkapuja és központi helyen levő sántája is lesz. Ezek a rendelkezések magukban hordozzák azt a követelményt, hogy a műnek építészeti és esztétikailag is szép kivitelűnek kell lennie. Ezen a tájon még évtizedek múlva is ezen keresztül fogja a közvélemény a vízügyi szolgálatot megítélni. Igazgatóságunk nagy és hálátlan feladatra vállalkozott akkor, amikor a munka kivitelezését is magára vállalta ahelyett, hogy a kényelmes beruházói székéből nézné és bírálgatná csupán a minőséget. Hogy miért vállaltuk el mégis? A jövő miatt. Ennek a műnek állnia kell a vizek ostromát és a mérnöki becsület azt követeli, hogy ne csak mi, de utódaink is nyugodtan védekezhessenek ezen a Tiszazsákoson. Ennek a műnek állnia kell a kritikusok bírálatát is és a mérnöki becsület azt követeli, hogy unokáink is szívesen nézzék, szívesen sétáljanak rajta és elismeréssel beszéljenek elődei munkájáról” (Simády Béla).

Ezt az ajándékot az 1879. évi nagyvíz centenáriumára ígerte a vízügy a városnak. Tisztességére legyen, hogy nem is várakoztatta meg.

(Folytatjuk.)